

Dorota Gustafsson

kennel HESIODOS

På mindre än ett decennium har Dorota Gustafsson gjort kennelnamnet Hesiodos känt över stora delar av lagottvärlden. Kanske ligger nyckeln till framgångarna i mångårig erfarenhet av andra hundraser och insikten om att man som hunduppfödare hela tiden måste sträva framåt.

INTERVJU: CAMILLA BÄCKMAN

FOTO: DOROTA GUSTAFSSON, STUDIO FOTOGRAFICA RAVENNA

Hur kom det sig att du började intressera dig för lagotto romagnolo?

Jag hade länge haft Hovawart, men hade börjat fundera på att skaffa mig en lite mindre hundras. Till en början tittade jag på tre olika hundraser; polski owzarek niziny, perro de agua espanol och lagotto romagnolo. 1999 besökte jag Elisabeth Scheffel, som faktiskt hade hundar av alla dessa tre raser hemma hos sig. Efter att jag träffat alla tre raserna utslöts både PON och perro. Jag tyckte att båda dessa hundraser var för skygga. Jag ville kunna jobba med mina hundar, och en skygg hund är mycket svårare att jobba med. Så valet föll alltså på lagotto.

Hemma hos Elisabeth Scheffel fanns just då en tre månader gammal tik som jag blev mycket förtjust i. Hon var en både trevlig och välkonstruerad valp. Elisabeth lät mig köpa tikvalpen, Scheffelältets Graziella Gustosa, som därmed blev min första lagotto och starten till min uppfödning. Hon har präglat de flesta av mina hundar.

När jag köpte min första lagotto var jag inte medveten om att rasen har problem med mentaliteten. Jag har tävlat aktivt inom både bruks och lydriad och utbildat tjänstehundar och jobbat mycket med sök och spår. Jag såg stor potential hos lagotton och det gillade jag.

Min bakgrund som hundmänniska finns främst inom brukssidan. Jag har varit aktiv i brukshundklubben, är utbildad instruktör och har hållit olika kurser. Sedan början av 1980-talet har jag tävlat och tränat aktivt. Jag är utbildad exteriörbeskrivare för rasen Hovawart, som också är den ras som min uppfödning startade med 1986. Min första kull lagottovalpar föddes 2001 och sedan dess har 83 valpar av rasen fötts på kennel Hesiodos.

Vilka lagotto anser du vara de bästa du har sett?

Jag får direkt upp två tikar på min näthinna. De är båda två tikar som jag har träffat i Italien och jag har sett dem både på utställning och i arbete. Jag tycker det är fantastiskt med sådana hundar som har allt, både arbetsegenskaper och utseende. Jag har sett väldigt många bra hundar under mina resor till Italien men ingen har fastnat lika mycket som de här två tikarna.

Den ena tiken är Ch Brennj Delle Farnie. Hon har vunnit väldigt mycket både på tryffelhundprov och på utställning. Den andra tiken på min näthinna är Ch Domitilla Delle Farnie. Båda dessa tikar är för mig kompletta hundar. De både arbetar bra och är väldigt snygga. Det är helt fantastiskt att se sådana vackra lagotto i sitt arbete.

Jag har själv haft förmånen att få besöka de här tikarnas uppfödare, Luciano Bernabei på kennel Delle Farnie. Som lagottouppfödare har han arbetat väldigt mycket för rasens sökegenskaper.

Hur tycker du att rasen står sig i Sverige jämfört med andra länder?

Jag har rest till Italien flera gånger och det är förstås alltid trevligt att få se de italienska hundarna på plats i rasens hemland. På utställning i Italien har jag faktiskt förvånats över att många av att de italienska hundarna var väldigt öppna och trevliga. Bara ett fåtal var skygga och backade för domare. Dessa hundar premierades inte, och det var man mycket noggrann med att tala om.

Precis som i Sverige är förstås de lagotto man ser på utställning i Italien av varierande kvalitet, men de vinnande hundarna brukar vara mycket snygga. Generellt tycker jag att de lagotto man ser i Italien är mindre och

Bilden till vänster föreställer Ch Brennj Delle Farnie tillsammans med sin uppfödare Luciano Bernabei och domaren Hans Müller.

Ovan och nedan syns Ch Domitilla Delle Farnie på utställning och i arbete.

kortare och ligger lite närmare rasstandarderna än våra svenska lagotto. Det är nog lika stor variation inom rasen i Italien som i Sverige, men de italienska hundarna är inte lika stora. I Italien har man ju haft ett större avelsmaterial att arbeta med och man har ju arbetat med rasen under längre tid än vi har gjort i Sverige. Men också här i Sverige är vi nu en bit på väg och jag tycker att utvecklingen har gått framåt.

Jag hoppas hinna åka ner till Italien igen under 2009. Det är väldigt nyttigt och lärorikt att åka ner med jämna mellanrum för att se vad som händer med rasen i dess hemland.

Vilka av dina egna hundar anser du vara de bästa?

Scheffelfältets Graziella Gustosa har lämnat mycket bra avkommor i flera kombinationer. Jag sparade ett syskonpar undan henne (efter Fiocco Di Casa Cleo). Både hanen Ch Hesiodos Pascal Di Fiocco och tiken Ch Hesiodos

Pascale Bella har blivit champions samt lämnat fina avkommor i sin tur.

Ch Scheffelfältets Detto Kevin har lämnat fantastiska avkommor. Han har bra exteriör och mycket god arbetskapacitet. Extra roligt är det förstås att han är duktig på tryffelsök. Hittills ser dessutom HD-statistiken för hans avkommor mycket bra ut. Jag försöker alltid röntga och följa upp så mycket som möjligt.

Två av uppfödarens egna favoriter är Ch Scheffelfältets Detto Kevin (till höger) och Ch Hesiodos Utzi Bella (ovan).

Jag vill också nämna Ch Hesiodos Utzi Bella som har blivit internationell utställningschampion.

Återigen är det värt att påpeka att hunduppfödning är en ständigt pågående process. Förhoppningsvis kommer nya fina hundar med åren, men det är roligt att kunna nämna några av mina tidigaste lagotto som också har kommit till grund för andra kennlar.

Vad tycker du är det viktigaste i fråga om utseende och egenskaper hos rasen för att behålla typ och kvalitet.

För mig kommer egenskaperna i första hand och utseendet får lov att komma lite senare. Den mentala biten är allra viktigast. Jag strävar inte bara efter öppna och trevliga lagotto utan också samarbetsvilliga. Det är jätteviktigt för en arbetshund att ha den rätta samarbetsviljan. Jag vill ha en lagotto som är

Kullsyskonen Ch Hesiodos Pascale Bella (till vänster) och Ch Hesiodos Pascal Di Fiocco (ovan).

både självständig men ändå lättarbetad. Mentaliteten skiljer sig mycket mellan olika linjer enligt min erfarenhet. Jag försöker arbeta vidare på att få lättarbetade hundar. De skall förstås också vara öppna och trevliga och absolut inte skygga. Mentaliteten går som en röd tråd genom mitt avelsarbete, och därmed också genom den här intervjun.

När det kommer till utseendet eftersträvar jag friska och sunda hundar utan exteriöra överdrifter. Som uppfödare tycker jag att det är viktigt att man är ödmjuk inför standarden och jobbar för att behålla lagotton som den är. Vi skall – och får inte – göra om den till något annat än det standarden föreskriver. Vi måste alltid sträva efter att komma så nära standarden som möjligt i alla delar.

Huvud och uttryck tycker jag också är viktigt. Det är för mig det första man ser. Det är också viktigt att behålla proportionerna med kvadratiska hundarna som är ordentligt upp på benen.

Vad bedömer du som rasens största för- och nackdelar för närvarande?

Lagotton är ju en ras med många fördelar, men till de absolut främsta hör storleken och mentaliteten. Lagotton är en arbetsglad hund och den är lätt att ta med sig i olika sammanhang. Rasen har ett härligt temperament och en lagotto är som en glad clown som gärna spelar sin ägare ett spratt och tycker om att leka.

Den största nackdelen är nog att rasen har profilerats som en smidig hund. Många nya lagottoägare tror att de köper en "färdig" hund och inser inte att mycket arbete fordras för att lagotton skall komma till sin rätt. Då många människor inte riktigt inser vad det är för hund de köper måste vi som uppfödare tänka på hur och till vem vi säljer våra

valpar. De problem som ibland uppstår behöver inte nödvändigtvis bero på hunden utan kan vara ägarrelaterade. Många upplever att lagotton är jobbig för att den håller på med så mycket, men lagotton är inte någon ren sällskapshund som är nöjd med att ligga och sova på mattan. Vi måste kanske inse att lagotton är en ras som tilltalar många men som faktiskt inte passar alla.

Håller du på med någon speciell träning eller aktivitet med dina lagotto?

Efter att ha hållit på mycket med träning tidigare är jag just nu ganska mätt på det. Kanske, och förhoppningsvis, vaknar suget igen. Mina hundar tränar själva varje dag på att leta tryffel och det uppmuntrar jag. Vi åker dagligen ut i skogen för att gå långa promenader. Jag har valpköpare som är mycket aktiva med olika saker och det gläder mig.

Jag brukar uppmana valpköpare att gå kurser och en del tränar och till och med tävlar lydnad, blodspår och agility. De är aktiva med sina hundar, men det är inget jag som uppfödare kräver av dem. Jag är glad så länge de har roligt med sina hundar!